

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Specimen Inaugurale Academicum, Sistens Luem
Animarum Boehmisticam, ubi ostenditur, quanto cum
animarum periculo Jacobi Boehmii, Sutoris Görlizensis,
scripta planè fanatica vel amentur & legantur, ...**

Wild, Adam

Altdorfii, 1705

§. X

urn:nbn:de:bsz:31-105875

tem perinde, ac si nota illi quoque fuissent nostra tempora.

Quaquam
excusari, de-
fendi ac com-
mendari Bœh-
mius à suis
soleat, nullus
tamen Lu-
theranorum
id salvâ cō-
scientiâ effi-
cere poterit.

§. X Hinc luce meridianâ clarius constat, periculosâ lue fanaticâ *Fac. Bœhmium* laborare, nec à sincero, Lutheranae doctrinæ addicto, Theologo salvâ conscientiâ laudari, excusari & defendi posse, nedum, ut à plebe legantur scripta ejus, commendari, quaquam jam inde usque ab ætate *Bœhmii* non abfuerint, qui novitatis pruritu ac peregrinâ scribendi arte, ceu escâ venenosâ, illecti veritatis cœlestis amantibus objici curaverint singularitatem admirandam: hominem nimirum rudem, sine omni informationis beneficio ad tantam rerum cum naturalium, tum divinarum scientiam pervenire, idque immotum indicium immediatæ illuminationis haberi debere. Verùm jam suâ ætate respondit *B. Wagnerus*, cujus sententiâ eò tendit: Ponamus, eam scientiam supra naturæ vires fuisse; tamen concludi potius debeat, à Dæmone fuisse, cum fuerit notitia verbo divino planè adversa, & à verâ religione hominem abducens; quem admodum miracula, quæ pro hæreseos demonstratione ac veritate fiant, Dæmoni, non DEO sint adscribenda. Deinde nec tanta tamque stupenda *Bœhmii* scientia fuerit, quin ingenii naturalis perspicaciâ & librorum lectione (quantumlibet hoc alicubi neget fatuum ingenium, alibi autem non diffiteatur, *Schwenckfeldii* se scripta & *Weigeli* legisse; imò Astrologorum scripta, & fastidiosos cumulos scriptorum) & conversatione cum aliis potuerit comparari; nec fuerit scientia ejus solida, sed vaga, varia, delira, ridicula, temeraria, absurda, contradictoria, obscura, dum protulerit, quæ nec intellexerit ipse: Nec desint denique exempla eorum, qui propriâ industriâ ad admirandam, & ferè incredibilem pervenerint variarum rerum notitiam. Cur non & *Bœhmius* eò usq; pertingere potuerit, cum ferè nihil aliud, quam phantasmata cerebri deblateraverit? Quod tantum non
exigit

exigit studium aut laborem, præfertim quando alii sua deliria per tale instrumentum divendere velint; informatum enim esse à *Chymicis, Paracelsicis, & Rob. Fludd*, cui secundum Tomum Operum *Bæhmii* dedicavit, omnibus haud ignotum est.

§. XI. Consideratis motibus de *Bæhmio* ejusq. scriptis anterioribus, horumq; refutationibus, quæ, sicut *Calovii & Wagneri* scriptis non suppressa sunt *Bæhmii* deliria, sed quorundam pertinaciâ potius sumferunt augmentum: ita ergo ad hodiernas in Ecclesiâ lites, immensam excitantes inquietudinem, non parum contribuerunt. Nostra, age, brevibus percurramus tempora, *Bæhmicolarum*, aliorumque fanaticorum feracissima. *M. Joh. Jac. Zimmermannus*, Diaconus *Württembergicus*, vir aliàs *Mathematicarum* scientiarum peritissimus, à quodam vicino, etiam Pastore, seductus, cum hic officio propter fanatica, passim dispersa, dogmata privatus esset, indignatione rei, ut ipse putabat, iniquæ commotus, publicam *Chiliasmum*, proximè imminentis, defensionem suscipit, sub alieno licet nomine (quod tamen per *meta-Physicæ* literarum proprium ipsius nomen prodebat) nempe *Ambrosii Seemanni* von *Campez*, libello hanc adposuit rubricam: *Wuthmassige Zeit-Bestimmung gewiß gegenwärtiger beedes göttlichen Gerichten über das Europæische Babel und Anti-Christenthum jehigen Seculi, als auch hierauf erfolgenden herrlichen Aufgangs des Reichs Christi auf Erden, an. 1684.* Existimat *Dn. D. Fechtius*, Propater & Præceptor meus ad ætatem usque venerandus, facem & tubam multorum exitialium motuum, qui primùm in *Württembergico*, post *Hamburgi* omnes ferè status hierarchicos conturbârunt, illum virum fuisse, nec tantum suboriri potuisse periculum, cui ignem hic non subjecisset. In Ducatu enim *Württembergico*, cum amicam cum ipso colloquium oblibrum, sine censurâ editum, & *Chiliasmum* in *Aug. Confess. Art. XVII.* rejectum, cujus defensionem præcipuè annexum erat periculosissimum

Nec hodierno die sopiti sunt infelices motus Bœhmiani.